

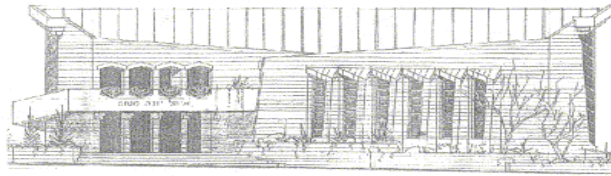
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת

ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשת הרב דוד ספקטור לליל שבת פי ראה תשע"א בנושא: גניזת דפי פרשת השבוע ודרך ארץ בשעת הדרשה

שבת שלום. לפני שנתחיל את דבר התורה, ברשותכם ולפי בקשתכם אספר קצת דברים אישיים, הקשורים גם לקהילה. השבוע ביום שלישי התקיים בי אחרי שבועיים וחצי "פתחו לי שערי צדק" ובזכות תפילתכם שוב יצאתי לחופשי ובי"ה סיימתי עם דלקת ריאות חריפה בשם "ליגיונלה", שבא בעיקר ממים עומדים במזגנים. נוסף לך בחסדי ה' גם הכליות חזרו לנורמה. אני שוב מודה לכם על כל עזרתכם הרבה ותפילותיכם שמאד עזרו לי. ואח"כ קיימתי המשך הפסוק "אבוא בס אודה י-ה", והלכתי לכותל המערבי להודות לה' על חסדו איתי. ויחד עם זה עוד דרך ארוכה לפנינו. ויש לי עוד 3 מחזורים של טיפוליים כמו- טרפים עד אחרי החגים, בידוד של כחודש והשתלת מח עצם ושיקום לאחר-מכן. ואני מאד זקוק לתפילותיכם, שאני רואה בחוש, שגם בשמים ובארץ מקבלים אותן ברצון. מסופר על הרב קוק שהיה חולה מאד ובאו לבקר אותו בפנים נפולות ועצובות. אמר להם, שכל המצוות יש לקיים אותם בשמחה וכל-שכן מצות ביקור חולים. היום גם הרפואה מכירה בזה. ובבית חולים יש ליצניים רפואיים שונים. יש כאלה שיש להם אף אדום ורק יודעים לעשות בלונים מצחיקים והם בעיקר משמחים את הילדים והנכדים שלי ולהפך, אני מספר להם בדיחות, כדי לשמח אותם. ויש כאלה שבאים לנגן. בימי שיש באים בחורי ישיבה עם כלי נגינה ונותנים בכל חדר קונצרט חסידי חינם וכן בשבת באים מיישיבת דרכי נעם ושרים זמירות ובאמצע השבוע באה אשה ומנגנת על נבל כמו דוד המלך. אבל הליצניות האמיתיות הם שתי שחקניות שאחת מציגה המצב הקשה הדיכאוני של החולה והשנייה להיפך היא האופטימית ואומרת שכאן הבית חולים זה בעצם בית-מלון עם חמישה כוכבים. והראיה החיובית הזאת היא באמת בבחינת "בשמחה תצאו" מהמחלה וזה נותן כוחות רבים להתגבר ולהתמודד.

ברשותכם נעבור עכשיו לדבר תורה. פרשת השבוע, פרשת ראה היא חלק מספר דברים. ספר דברים הוא הנאום הארוך ביותר של מי שאמר שהוא 'לא איש דברים אנכי'. והדרשה הארוכה הזאת מתמודדת עם הבעיה העיקרית בארץ ישראל: עבודה זרה. וכן בפרשתנו, פרשת ראה יש חיוב לאבד עבודה זרה מארץ ישראל ובפרט את שמות העבודה הזרה: "ואבדתם את שמם (של עבודה זרה) מן המקום ההוא (מארץ כנען)". לעומת זה כתוב בפסוק הבא: "לא תעשו כן לה' לא-להיכם!"

ומזה לומד הרמב"ם בהלכות יסודי התורה (ו,א), הלכה למעשה: "כל המאבד שם מן השמות הקדושים הטהורים, שנקרא בהם הקב"ה, לוקה מן התורה, שהרי הוא אומר בעבודת כוכבים "ואבדתם את שמם מן המקום הוא - לא כן לה' א-אלוהים." (ו,ב) מפרט הרמב"ם מה הם השמות הקדושים שאסור מן התורה למחוק: "ושבעת שמות הם: [1] **השם הנכתב**: יו"ד ה"א וא"ו ה"א, והוא השם המפורש (זאת אומרת הנאמר מפורש ע"י הכהן הגדול ביום הכיפורים) או **הנכתב** 'אדני' (שם אדנות) [2] ואל [3] א-לוה [4] א-לוהים [5] וא-להי [6] שדי [7] וצבאות." ועל זה מוסיף השלחן ערוך (יו"ד רעו, ט"ז) עוד שני שמות שאסורים מן התורה למחוק: " [8] אהיה אשר אהיה-ה [9] י-ה. " סך הכל תשעה שמות קדושים שאסור מן התורה למחוק. ומדרבן מוסיף הרמב"ם (שם ו,ח): "כתבי הקדש כולן ופירושיהן וביאוריהן אסור לשרפן או לאבדן ביד." ודפי פרשת השבוע שמחלקים בבית-הכנסת הם רובם פירושים וביאורים על כתבי הקודש, זאת אומרת עשרים וארבעה ספרי התנ"ך ובעיקר על הפרשה שקוראים אותה שבת בתורה. ולכן אסור לאבדם ביד ולשים אותם בפת, אלא ישים אותם בגניזה כאן בלובי במתקן המיוחד לגניזה, ליד ארון החשמל. אפשר גם להביא אותם ביום חול לגניזה המרכזית של המועצה הדתית בחניה של בית העלמין. אמנם בדפי פרשת השבוע יש גם מיעוט פרסומת, שבזכותה אפשר להפיץ את דברי התורה חנם, אבל מותר לשים בגניזה גם דברי חול, גם אם זה קצת טרחה לאלה שמטפלים בגניזה. וישר כח לחברינו איאן באנקס, השמש הנאמן של בית הכנסת, שבהתנדבות ובמסירות נפש גם מטפל בנושא הגניזה. בשונה מזה הם העיתונים ששם הרוב דברי חול ולפעמים יש קצת דברי תורה. כיון שכל העיתון, כולל גם מעט דברי תורה שבהם לא נכתב ולא נדפס לשם קדושה, בניגוד לדפי פרשת השבוע, לכן מותר לשים את העיתון בפת וכל-שכן במתקן למחזור נייר, כגון של הועד למען החייל ליד ביה"כ נצח מנשה, אף שיש שם מחיקה, אבל אין שם בזיון כמו בפת אשפה. וזה נלמד מהמשך דברי הרמב"ם: "כתבי קודש (פירושיהן וביאוריהן), שכתבן ישראל בקדושה (אסור לשרפן או לאבדן ביד), אבל אפיקורס ישראל שכתב ספר תורה, שורפין אותו עם האזכרות (השמות הקדושים) שבו, מפני שאינו מאמין בקדושת השם ולא כתבו לשמו אלא שהוא **מעלה בדעתו שזה כשאר דברים** והואיל ודעתו כן, **לא נתקדש השם ומצוה לשורפו...**" והוא הדין בעיתון, שרובו חול ומיעוט קטן דברי תורה, כמו בספר תורה גם-כאן בעיתון יש לומר, שהואיל "ולא כתבו לשמו אלא שהוא **מעלה בדעתו שזה כשאר דברים**". ולכן מותר לזרוק את העיתון לפח, אף שיש שם מחיקה וגם לפעמים בזיון של מיעוט דברי תורה. והמחמירים לוקחים את דברי תורה המועטים מהעיתון, שלרוב נמצא במוסף הספרותי של העיתון ושמים אותם בגניזה.

ומה הדין בטלטול דף של פרשת השבוע בשבת, כשיש גם מיעוט פרסומת ודברי מסחר על הדף של פרשת השבוע. האם אין כאן טלטול מוקצה בשבת !! התשובה היא, שזה מותר מפני שהדף נחשב כבסיס לדבר מותר (דברי תורה) ודבר אסור (פרסומת) וזה מותר לטלטל בשבת. וגם מותר לקרוא דברי תורה מתוך הדף של פרשת השבוע בתוך בית-הכנסת בין העליות לתורה או לאחר התפילה. מכל מקום בזמן הדרשה אסור לקרוא מתוך דפי פרשת השבוע, זה מלבין פני חברו ברבים, כמו אחד שקורא עיתון בזמן שחברו מדבר איתו. אין לך מלבין חברו ברבים יותר מזה, בפרט שכל דרשן כאן מכין את הדרשה הרבה זמן, ובוודאי לא פחות זמן ממי שכתב דבר תורה והדפיס אותו בדף פרשת השבוע. ומה עם אלה שיוצאים החוצה בזמן שאומרים דבר תורה, כפי שראיתי בבתי כנסת אחרים ? על זה נאמר במשלי (כח,ט): "מסיר אזנו משמע תורה, גם תפלתו תועבה." יחד עם זה מי שקשה לו לא לדבר בזמן הדרשה, עדיף שיהיה מחוץ לבית-הכנסת, כדי שלא יכשל בהלבנת פני חברו ברבים ובזיון דברי תורה. יהי רצון שכל תפילתנו וכן דברי תורתנו יתקבלו ברצון ונראה במהרה ישועות ה' לפרט ולכלל ואור חדש על ציון יופיע במהרה בימינו.